

Motion till riksdagen 2009/10: MJ206

av **Thomas Nihlén m.fl. (mp)**

Narkosgasers miljöpåverkan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att undersöka i vilken omfattning narkosgaser släpps ut från våra sjukhus.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att ta fram förslag på vilka åtgärder som kan vidtas för att minska utsläppen av narkosgaser från sjukhusen och därigenom minska utsläppens negativa påverkan på klimatet och ozonlagret.

Motivering

Narkosgaser från sjukvården och deras påverkan på miljön är hittills sparsamt undersökta och dokumenterade, framför allt på sammantagen nationell nivå.

Med narkosgaser avses de gaser som används i samband med sövning med narkos, t.ex. Halotan, Enfluran, Desfluran, Isofluran och Sevoran.

I Sverige har flera landsting uppmärksammat frågor om narkosgaser och miljöpåverkan. I flera fall handlar det om att begränsa utsläppen i det rum där personalen verkar, alltså en arbetsmiljöfråga, men det finns också en rad olika initiativ för att begränsa utsläpp av lustgas av miljöskäl.

Enligt Naturvårdsverket har narkosgaser en långt kraftigare växthusverkan än koldioxiden, vilket innebär att de ger ett märkbart bidrag till växthuseffekten och dess förstärkning. Liksom koldioxiden har några av fluorföreningarna dessutom så lång livslängd i atmosfären att de kommer att bidra till växthuseffekten många tusen år in i framtiden.

Det finns i dagsläget inga uppgifter om de samlade utsläppen av narkosgaser från sjukhus och andra vårdinrättningar i Sverige. Socialstyrelsen publicerade 2001 en rapport om läkemedel i miljön och eventuella hälsorisker. Syftet

Fel! Okänt namn på

med rapporten var att beskriva kunskapsläget vad gäller i första hand hälsoeffekter av läkemedel i miljön.

I den vetenskapliga litteraturen har narkosgasernas inverkan på ozonlagret varit det som hittills rönt större uppmärksamhet än eventuella växthuseffekter. I Socialstyrelsens rapport framgår bl.a. följande:

En viss typ av narkosgaser, bestående av halogenerade kolväten, har en kemisk struktur som liknar CFC- och HCFC-föreningar ("hårda" respektive "mjuka" freoner). Det är därför troligt att narkosgaserna har en liknande förmåga att nå stratosfären innan de bryts ned. Vål i stratosfären kan de medverka till nedbrytning av ozonskiktet. På så sätt kan de bidra till ökad UV-strålning vid jordytan. Ökande utsläpp av ozonnedbrytande ämnen medför att antalet hudcancerfall och andra sjukdomar relaterade till skadlig UV-strålning ökar ytterligare.

Med hänvisning till ovanstående anser vi i Miljöpartiet att regeringen snarast ska tillsätta en utredning för att klarlägga omfattningen och konsekvenserna av utsläppen av narkosgaser från våra sjukhus. Utredningen bör också lägga fram en handlingsplan med konkreta åtgärder för att minska narkosgasutsläppen och deras negativa påverkan på klimatet och ozonlagret.

Vi skrev en motion i samma fråga under förra motionstiden som behandlades i miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2008/09: MJU28. Utskottet skrev då följande:

När det gäller utsläpp av narkosgaser har utskottet inhämtat att utsläppen av dessa gaser bedöms vara förhållandevis små och att regeringen för närvarande prioriterar åtgärder i andra sektorer för att begränsa klimatpåverkan. Utskottet anser att de åtgärder och styrmedel som redovisas i propositionen är ett effektivt sätt att minska utsläppen i de olika sektorerna. Utskottet avstyrker därmed motionerna.

Givetvis är det viktigt att göra allt för att minska utsläppen av växthusgaser, och det gäller att göra rätt saker. Vi menar dock att även om utsläppen av dessa gaser bedöms vara små i förhållande till viss annan klimatpåverkan så kan ett land som Sverige mäktas med att även utreda frågan om narkosgaser och deras påverkan på ozonlager och klimat. Det kan vara viktigt att vidta åtgärder på detta område parallellt med andra, och innan frågan utretts vet vi inte dess omfattning. Det är också viktigt för hela samhället med en medvetenhet om att olika aktiviteter medför utsläpp, så att alla verksamheter ser över på vilket sätt det är möjligt att minska klimatpåverkan. Av dessa skäl återkommer vi i denna fråga och hoppas att utskottet gör ett annat ställningstagande.

Stockholm den 24 september 2009

Thomas Nihlén (mp)

Gunvor G Ericson (mp)

Bodil Ceballos (mp)

Jan Lindholm (mp)

Mats Pertoft (mp)